

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem poslopu.

Štajerc izhaja vsaki drugi četrtek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tčne številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 številk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—,
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—,
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 3.

V Ptuju v nedeljo dne 29. julija 1900.

I. letnik.

Našim naročnikom!

Tako dolgo dokler se bojo tiskovine Ciril in Metodovega in Mohorjevega društva po župniških razdelevale, in dokler gospodje duhovniki in učitelji bojo za „Gospodarja“ in „Domovino“ naročnike nabirali in jim izvode delili, tako dolgo bojo smeli tudi trgovci „Štajerca“ zastonj dajati. In ako bojo ti ljudje radi tega trgovce naznanili, potem bomo tudi mi gospode župnike, kaplane in učitelje z ovadbo počastili. Materjala za to imamo dovolj. Razen tega smo mi **na naše stroške** našim naročnikom, ki so na 10 ali več „Štajercev“ naročeni, pri c. kr. namestništvu za licenc prodajanja časnikov potrebno ukrenili, in sicer takó, da bojo tisti pravico imeli tudi **posamične številke „Štajerca“ po 4 vinarje prodajati**, ali pa tudi zastonj dajati.

Škoda po divjačini.

Najboljši dokaz, da se za našega kmeta pri poljedelstvu nikdo ne briga, je postava o lovstvu divjačine. Govorilo se je sicer o lovstvu v deželnih zborih že večkrat, pa visoki gospodje, ki ljubijo lov, znali so vsako-

krat take razprave preprečiti in se le smejali, ako se kmetu po divjačini škoda godi.

Jaz bi si dovolil take gospode prositi, da bi enkrat po zimi, kadar je dosti snega, me po mojem posestvu malo spremili.

Najprvo pridemo v vinograd. Tam sem z velikim trdom in velikimi stroški zasadil mali kos zemlje z amerikanskimi trtami in z veseljem spoznal, da mi bo ta kos skoraj polovico več nesel kakor pa drugi del enake velikosti s starim trsom. Toraj na vrsto pride rezanje, pogledam v vinograd in vidim, da je zajec pri nekaterih trtah, ki bi že dobro roditi mogle, po 1, 2, 3 očesi odjedel tako, da so trte pohabljenе in o kaki trgatvi pri teh to leto ni govoriti. Potem gremo v sadni vrt. Misli se splošno, da zajec debela od breskev in češpelj ne poškoduje, pa zmotili smo se, ker tudi ta drevesa so bila objedena in jaz, ker jih nisem zavaroval, nimam nobene pravice do odškodnine. Stopimo dalje k 20letni jabolki. Taka drevesa se po navadi zavoljo njih debele škorje ne obvezujejo s slamo, ampak samo z ilovico, apnom ali drugimi raznovrstnimi sredstvi namažejo, kar za par let trpi, ali letošnjo zimo sem se prepričal, da tudi tako zavarovana debela proti zajcem niso varna. Pojdimo potem k mladikam.

Oslova napitnica.

Od P. K. Rosegger-ja.

Dobri znanec, kateri se je rad s starimi povestnicami bavil, ker je mislil, v takih rečeh, da bi mu tudi staro vino ljubše bilo kakor pa kaka nova brozga; mi je pred kratkem pripovedoval eno staro povest, ki ni kar si bodi.

Prišel je v največji vročini neko soboto en kmet s svojim oslom v Ljubljano. Ko je pri mlinarju svojo vrečo z žitom odložil in se potem na trg podal je rekel: „presneta vročina katero moram trpeti.“ Jaz tudi, si misli osel. „Pa žeja ki jo imam!“ pravi zopet kmet. Jaz tudi, si misli osel.

Ko prideta do krčme, priveže kmet svojega tovarša s štrikom za plot, ki je v senci bil in teče v krčmo na „glaš frišnega.“ Lepo, hladno je vino, sladko je in zraven še rezko kar se na jeziku čuti.

„Kaj je to za eno vino?“ vpraša kmet. „Lutenberger“, odgovori krčmar. „Glej, glej, lutenbergerja imaš ti? pa je tudi pristen?“ Krčmar ga po strani pogleda: „Kaj misliš ti o meni? da bi jaz ne imel pristnega vina? Ne, ljubi moj, pristnega lutenbergerja ti še svoje življenje pisi pil.“ „Nisem še sploh nobe-

nega lutenbergerja pil“, prizna kmet, „slišal sem pa da je dober.“ O ti norec, ki mi dobro vino v ušesa spuščáš — v grlo sliši ono! „Ali ti smem dotočiti?“ reče krčmar. „No, pa le“, pravi kmet in pije misleč pravega lutenbergerja. Krčmar bi se lahko pridušil na to.

Za njegovo hišo zadej na dvorišču stanuje pader, ki ne plačuje stanovanja nič, in ta se piše Franc Lutenberger, pa dela vino. Voda, koreničenje, cukar in fige, cimeti in drugi gvirci, malo žganja zraven, in še marsikaj drugega; kako se vse to meša pa nobenemu ne pove. V njegovi latinski kuhinji se tudi še marsikake druge pijače skuhajo, in glej, na dvorišču stoji polno korito „lutenbergerja“, frišno kuhanega in ravno kar kipi, tako da bojo gosti zopet kmali kaj dobrega za piti dobili.

Oslu pri plotu pa postane dolgočasno, in si misli: kaj, ali nebo kmeta nazaj? — Potreše z glavo, — še enkrat — in štrik se je pretrgal. Sedaj sme iti tudi on kamor hoče. Poda se toraj na dvorišče k vodnemu koritu svojo žejo gasiti. Ne — misli si osel, ko iz korita pije, kaj je to za ena voda? Jaz se ne spoznam, ali je to slaba voda, ali pa dobro vino; pa

Vbogi viničar pa je, da bi tudi za njegovo kravico kaj ostalo, s slamo po malem delal in tako so zajci slamo na stran potisnili in mlada drevesca poškodovali. Stopimo še dalje; ob Dravi imam zapuščen nerodoviten log, kateri je večinoma z peskom pokrit. Ker pa kot poljedelec nečem, da bi kak kos zemlje brez koristi ostal, naročil sem pri erarični drevesnici v Celji 1000 borovih in smrekovih mladik, jih tukaj posadil, kjer so lepo uspevale, pa tudi sem je prišel ta nebodigatreba in skoraj vsa mlada drevesca obrizel. Tudi akacije mojega sosedja je hodil ta požeruh glodat.

Kako škodo zajci, jazbeci in tudi fazani na polji pri pšenici, rži, koruzi, krompirji i. t. d. narejajo, ve le najbolje poljedelec, ki škodo trpi.

Tako toraj zgleda kmet. On more poleg družih nadlog za gospode lovce še divjačino rediti. Ako pa se komu zavoljo škode potožiš, pa ti reče: „ja, saj znaš zato tudi odškodnino dobiti.“ Seveda, pa zmed 100 kmetov si bo komaj eden upal pred okrajno glavarstvo stopiti in za odškodnino prositi, ker vsak ve, da bode pot skoraj gotovo zastoj. Če pa že res do obravnave pride, pa se mu tam reče „zglihajte“ se, drugači bote mogli še komisjon plačati in res odškodovan posestnik boječ se stroškov komisjona se poda in reč je s par goldinarji poravnana.

Zadni čas je, da primemo reč na pravem konci, ker tukaj bo pomagalo le radikalno sredstvo.

Mi zahtevamo torej sledečo lovsko postavo:

1. Vsakdo imej pravico po vsem svojem posestvu divjačino, posebno največje škodljivce, zajce, loviti ali tudi z vsem mogočim sredstvom pokončavati.

2. Prayde, ki se tičejo po divjačini povzročene škode, naj padajo v tisto vrsto tožb kakor spadajo sploh tožbe za odškodnino. Štajerc.

So konzumna društva koristna?

Vsi stanovi se organizujejo, da bi svoj položaj izboljšali. Obrtniki delajo skupno, da bi se židov in

prileže se mi vseedno dobro; zdaj bom nehal piti in začel žlempati — pijančevati.

Čez nekaj časa na to pride pader k svojemu lesenemu vinogradu pogledat, kako vino na solncu zori, najde korito prazno in osla polnega. Niti zrela vinska jagoda ni tako lepo okrogla kakor zdaj naš osel ki začne z glavo kimati, z gobcem smrkati in slednjič lepo svoj i—a, i—a peti in si misli: jaz tudi kaj doprinesem, da se kakor živina nažlampam. Pader hiti v krčmo: „Čegav je ta osel od zunaj?“ Kmet pa ravno dremlje in le sem in tja malo pogleda in godrnja: „Kaj! od enega osla govorijo? zato se moram pa jaz potegniti. Osel je moj.“ „Tako tudi bo“, pravi pader „in ti kmet mi boš tudi škodo povrnil. Polno korito vina mi je tvoj osel požrl. Vsa trgatev je proč.“ „Sem mu li jaz ukazal, da naj tvojo brozgo izpije?“ vpraša kmet. „Ti imaš svojega osla privezati, da se ne bo odtrgal in škode delal. In ako tvoj osel škodo naredi, boš ti zato odgovoren.“ Polno korito vina boš plačal ti! zastopiš?“

Na to se kmet razjezi. Po divje se vzdigne, vsekne in pravi: „Pader, ko bi ti tvoje vino tam imel, kamor sliši, namreč v klet in bi moj osel zraven prišel, še le potem bi znal ti razsajati. Ako kmet v

krošnjačev rešili; učitelji snujejo društva, da bi svoj zaslužek povikšali in celó advokati so za sebe zadnji čas večje shode sklicali, pri katerih so po državi pokali, ker po novem pravnem civilnem redu pri dolgovih petih goldinarjev tožbeni stroški več 30 goldinarjev znesti ne smejo. In kmet? Ja temu so trikrat večje davke na rame naložili kakor komu drugemu in zakaj? prvič zato, ker on s svojim posestvom nikamor iti ne more in drugič zato, ker si pomagati ne ve, če se mu krivica godi.

In ker nikdo kmetu pomagati noče, zbrali so se konečno tu in tam gospod župnik, kaplan in nadučitelj skupaj in rekli: „Kaj je treba, da kmet svoj denar trgovcu nosi! Ustanovimo konzumno društvo in potem ostanejo groši kmetu.“ In tako so 100—150 vdeležnikov skupaj zbornali in vsaki je mogel 2—3 goldinarje plačati zato, da bo potem pri „konzumu“ kupovati smel. Pri tem mislijo vsi, župnik, kaplan, nadučitelj in kmetje, da bojo kmali bogatini postali. O vi zaslepljenci! zakaj niste tudi vašega kramarja v vašem kraju bližje pogledali. Uložec se muči že 20 let, on razume v svojem mezinu od trgovine več kot celi župnik, kaplan in nadučitelj n proti vsemu temu še ni bogat postal in le s trdom in stisko svoje dolgove plačuje, če tudi od zore do mraka za „pudelnom“ stoji in mu žena in otroci pri kupčiji pomagajo.

Tako je tudi vsepovsod pri konzumnih društvih bogatija izostala. Tam je blago slabše kakor pri kramarju, ker gospoda župnika in kaplana je židovski agent „našmiral“, dohodke tega podjetja je pa komi, ki se ga je nastavilo, porabil. Ko bi ti ljubi kmet tudi vedel, koliko se je neprevidoma za tvoj denar za napravo in osnovo društva izalo, koliko nepotrebnih potov in kazni že izplačalo, bi se za glavo prijel. Daj si od teh gospodov društvene račune in knjige predložiti in videl boš, če si malo prebisan, kam vas bo še konzum spravil.

Na vse to pridejo vsakovstna plačila, ker upniki pritiskajo, če tudi so gospodje morbiti blago na

krčmi sedi, osel gre pa na dvorišče, ima osel prav. In ako je osel žejen in gre k volnjaku, ima tudi prav. Ako pa je v vodnem koritu slaba voda in jo živinče pije, pa nato zboli, no, kdo je pa potem kriv? tisti, ki je vodo pokvaril. Vi bote plačali pader, od vas bom zahteval zdravega osla, če mi ta pijani pogine.“ Ko pader vidi, da je ta kmet bdalo zasukal, postane vljudno divji, gre k sodniji in teži oba, kmeta in osla. No — dobro! Sodnik jih poliče. Pader je hvala Bogu zdrav in je o pravem času na mestu. Kmetu je v želodcu slabo, pa prišel je vmdar. Osla pa strašno glava boli in ne more priti. „Ti je težka reč“, pravi sodnik, „za kaj tacega mi nimamo postav. Osel ni nikogar umoril, ni nič ukral, nikogar razžalil, nikdar copral ali ščuval, res — tako potenega človeka kakor je ta osel, še nisem kmali pred seboj imel in tega naj jaz krivega spoznam? Jaz moram tedaj popolnoma po pitnih pravicah soditi. In tu imamo mi dva slučajja, namreč: plačujoči gost in prosti gost. Povej mi ljubi pader, je li osel sedeč ali stoječ pil?“ Klopi mu nisem tje postavil“, odgovori pader. „Ako je tedaj osel pil stoječ“, reče na to sodnik, „je to stoječe pitje vzeti bilo za častno in temu ni ugovarjati.“ Tako je prišel naš pijani osel do svoje častne napitnice,

menico (veksel) vzeli, a denarja ni in zopet more kmet v žep poseči, ter namesto, da bi dobiček potegnil, svoje vplačane deleže podvojiti.

Nekaj so pa vseeno dosegli in to je: kramarja s katerim so prej več let v prijaznosti skupaj živeli in z njim kupčije delali, tega so vničili.

Ljubi kmet, na tak način ne gre. Kdor ti hoče pomagati, mora ti pred vsem kredit z malimi obrestmi preskrbeti. Poljedelstvo nese dandaneš komaj 3 procenke, toraj moraš ti, ako nočeš sam sebe pokopati, posojilo tudi proti 3 procentom dobiti. Pa kako? hranilnice zahtevajo 5%, nekatere posojilnice celo 6—7%, s tem ti pa ni pomagano. Reci svojim zabitim poslancem, da naj, mesto da bi se deželni zborov izogibali, tam zahtevajo, naj zbor namesto stroškov, ki jih za malo koristne železnice izda, rajši nekaj milijonov za zadolženega kmeta porabi in mu posojilo proti 3% obresti preskrbi. Svojim ravno takim državnim poslancem pa vpij na vse grlo, da naj v državnem zboru tako dolgo razsajajo, dokler se nepravični zemljiški davek ne zniža. To ti bo pomagalo, ne pa konzumna društva.

Posojilnice in hranilnice po Raiffeisen-ovi sestavi.

(Konec.)

Dalje pomisli, da so činži, ki jih bodeš plačeval tudi za to tako nizki, ker takošno društvo nima namena kapital skupaj spravljati, ampak ima namen le zboljšati gospodarske razmere svojih udov, in ravno zato je tudi pri tako skrbnem in previdnem delovanju mogoče, da je činž, ki ga ti od izposojenega denarja za komaj $\frac{1}{3}$ (edno tretjinko) procenta višji plačaš kakor pa so tisti procenti od katerih posojilnica oziroma hranilnica plačuje za sprejete denarne vloge.

Pa ne samo do sedaj povedane prednosti imajo Raiffeisen-ovi zavodi, ampak oni imajo še druge smotre (cilje); oni imajo poleg družega tudi dolžnost, da te pri tvojih pridelkih in izdelkih s svojo pomočjo obvarujejo prenizkih cen, katere, ako si v stiski, gotovo nastanejo; pa saj sam veš kako da je ako ni- maš denarja kadar ga potrebuješ pri rokah, a za svoje skromne potrebe pa ga imeti moraš, da si prisiljen to kar za prodati imaš skoraj na polovico zastonj od hiše dati. —

Glej! na tak način pa, ako se boš po gornjem receptu ravnal ti ne bode treba svojih s strahom in žuljanimi rokami pridobljenih pridelkov tudi v naprej grdim špekulantom pod nič prodajati, in to pa zato ne, ker boš lahko rekel: počakal bom z blagom tako dolgo, da poštene cene nastopijo.

Je pa teh Raiffeisen-ovih zavodov že ki tudi za skupno prodajanje deželnih pridelkov posredujejo, kar je seveda tudi velike vrednosti, ker se takó dražje proda.

Konečno ima tak zavod tudi nalogo, da zabrani kolikor mogoče razcepljenje gruntov, kar se zgodi s tem, da poseže vmes, plača hipotekarni dolg brezsrčnemu upniku, in tako izroči posestvo proti malim činžem zopet prešnjemu lastniku v roke.

Pa tudi moralčnega pomena so taka društva. Ona skrbijo da se vdomači štedenje (šparanje), da se goji poštenost, vničuje pijančevanje i. t. d. Statuti

namreč govore, da noben pijanec, igralec, slepar ali moralčno nezanesljiv človek pri takem društvu nobene posojila dobiti ne sme. Razpor in politika se pri takem društvu tudi ne trpi.

Gotovo z veseljem mora vsakdo komur serce za ubogo zapuščeno kmetško ljudstvo vroče bije, taka podjetja ki skrbijo za osebni kredit z nizkim činžem, srčno pozdraviti, in delovati na to, da se takih društev, in to so ravno Raiffeisen-ovi zavodi kolikor mogoče mnogo vstanovi.

Vi pa dragi kmetje tudi veste: „v slogi je moč“ zbirajte se tedaj, posvetujte se in snovajte take denarne zavode s trdnim prepričanjem, da Vam bode tudi res dober sad obrodilo.

Razne stvari.

(Letošnja kupčija s sadjam.) Več sadjerejcev se nam je potožilo, da letos, ko je sadje polno, posebno ko bode veliko jabelk, se jim sramotne cene obetajo. Uredništvo „Štajerca“ obrnilo se je takoj na štajersko sadjerejsko društvo, na štajersko kmetijsko družbo in štajerski deželni odbor s prošnjo, da naj v inozemskih in posebno tudi v Nemčiji izhajajočih časnikih naznanijo, da naj mnogi sadni trgovci k nam na Spodnje Štajersko sadje kupovat pridejo.

(Veliki poraz konzumovcev v Leskovci.) V nedeljo dne 15. t. m. imele bi se v Leskovci vršiti za občinski odbor nove volitve in gospod kaplan ter nadučitelj gospod V. Stoklas agatirata že od 14 dni sem od hiše do hiše, da bi občinski zastop popolnoma v roke konzumnega odbora spravila. Da bi pa tudi zmagala, vporabila sta ta dva imenitna gospoda vsa mogoča sredstva, pregovarjala in plašila sta kar na debelo ter ljudi na zlorabo volilskih pravic pripravljala. Gospod nadučitelj dal se je v volilni imenik kar dvakrat vpisati, enkrat kot nadučitelj v tretji, in enkrat kot posestnik v drugi razred; gospod župnik celo štirikrat, enkrat za sebe, dvakrat za cerkev in enkrat pa za „svetega Andraža“. Na dan volitve pa se v cerkvi ni nič družega pridigovalo, kakor od volitve. Duševni voditelj agitacije pa je bil gospod nadučitelj Stoklas, kateri je vsako volilsko sleparjenje odobril in očito tudi dvojnoglasni sistem po belgijski šegi za Leskovec adoptiral. Vzlic temu obupnemu prizadevanju doživeli so gospodje konzumovci gorostasni poraz. Ljudstvo v Leskovcu je tega konzumskega gospodarstva v občinski celici že toliko sito, da so se kmetje k mestnim volilcem po pomoč zatekli, sami pa se polnoštevno volitve udeležili, in proti dosedajšnjim občinskim odbornikom volili. Voljeni so v tretjem razredu: Jože Vidovič s 44; Jože Vindiš s 37; Andrej Vindiš s 36 in Juri Kmetec s 34 glasovi. Dosedanji občinski predstojnik Potočnik dobil je samo 16, nadučitelj V. Stoklas pa 23 glasov in z njima podležita tudi oba druga konzumska kandidata, če tudi so bila pravilno izdana pooblastila viničarjev gg. Kasper- in Kofler-ja od volilne komisije ovržena. Zanimivo razvil se je volilni akt v drugem razredu. Gospod nadučitelj, kateri je že v tretjem razredu svoj glas oddal, hotel je še tudi v drugem razredu voliti, a bil od volilcev zavržen, na kar je ta „dični“ gospod suho odgovoril: „preje sem volil kot nadučitelj, sedaj bom pa kot posestnik.“ Zakonito izdano pooblastilo nekega viničarja bilo je ovrženo, gospod kaplan je pa na povelje nadščevalca — pardon — nadučitelja s pooblastilom g. Ane Repotočnik protipostavno volil, k čimur je nadučitelj duhovito opazko sprožil: „ja en kaplan je kaj družega, kakor pa en viničar!“ Vse te nesramne sleparije niso mogle zabraniti, da bi „konzurovci“ zopet ne podlegli; na kar je volilna komisija brez da bi izid volitve naznanila „jo potegnili“ in s tem volitev v prvem razredu preprečila. Tako škandalozno počenjanje teh prebrisancev zbudilo je samo ob sebi umevno med kmeti opravičeno ogorčenje, in so gospod župnik, kaplan in nadščevalc in nadučitelj prav trpke opazke slišati mogli. Kolikor mi vemo, bodo volilci se s prošnjo na okrajno glavarstvo obrnili, da bi ono tem velikim možem posel volilne ko-

misije odvezlo in volitev skoz komisarja dokončalo. Prav vesele in posnemanja vredno bi bilo, da se vsem takim konzunskim razmeram že enkrat konec naredi, pri katerih ni drugega kot pohujšanje in propad že tako ubogega kmeta. Naj bi že enkrat na pravem mestu sedeli možje, kateri kaj razumejo, ne pa tisti, ki mislijo, da je plug le velik komar. Na svidenje drugokrat. Oho! pa še nekaj, sicer bi bil velik greh, če bi se to pozabilo. Ko se je namreč cela komedija skončala, zgodilo se je nekaj strašnega. Odprla so se farovžke hiše vrata in ven stopijo dušni pastirji (kršanski duhovniki [?]) oboroženi z eno veliko ključavnico „obešenico“ (maščevanja; corpus delicti.) In s to ključavnico podajo se k tistem vodnjaku (studencu), iz katerega Leskovčani in marsikateri žejni in utrujeni popotniki vodo zajemajo, pa — ga trdno zaklenejo, zraven pa govorijo: „Ker niste hoteli voliti za nas, pa tudi naše vode ne bote pili.“ Leskovčani pa vzamejo mali katekizem v roke in notri stoji na strani 72 zapisano: „Katera so telesna dela usmiljenosti? Telesna dela usmiljenosti so: 1. lačne nasititi, 2. žejne napajati in — vrli Leskovčani z glavami zmajejo. Ne čudite se kmetje Leskovčani! Že naš zveličar je rekel: „Sledite njihovim naukom, ne pa njihovim delom. Hvala Bogu, da imamo še mnogo župnikov, kaplanov in učiteljev, ki ni so taki kakor gori omenjeni.“

(Dopisniku iz sv. L. pri P.) Gledé osnovanja Reiff-eisen-ovih posojilnic opozarjamo Vas tudi na današnji drugi odstavek in bodemo prihodnjič posebno radi osnovanja in pravil (statutov) v našem listu več govorili.

(Iz Cerkovnjaka v Slov. goricah) nam piše neki gospod Jože Vrba dolgo in jako učeno pismo. Mi seveda ne vemo, ako se sploh kaki Vrba tam nahaja in tudi ne ako se mogoče za tem gospodom kak ravno tako učeni gospod odvetnik ne skriva, pa dotični naj ima odgovor: ta gospod piše: „Rajši naj ima slovenski advokat zadnji vinar, kakor pa nemčurski trgovec prvega.“ To je princip naših slovenskih kmetov! Dobro je zadel gospod advokat, kateri je to prebrisano pismo pisal. Mi vemo že zdavnej, da je dosti advokatov, kateri res kmetom zadnji vinar poberejo, — in glejte, ravno zato izhaja „Štajerc“, da tudi tem kmečkim prijateljem v njih posel poseže. No, jpa pokažite nam kmeta, kateri svoj zadnji vinar tudi res „z veseljem“ advokatu da. Ako bi bili narodni advokati res taki ljudski prijatelji, kakor se na shodih in po časnikih hvalisajo, potem ljubi advokati, bi mogli vi vaše zadnje vinarje kmetu dati, ne pa zadnje vzeti. Vi pošiljate vaše agente na deželo, kateri kmete kakor lačni volkovi napadajo, k pravdam nagovarjajo in jih skoz to v nesrečo spravljate; kadar ga pa enkrat za vrat zgrabite in do zadnje srajce slečete, ga ne vprašate, ali je Slovenec ali Nemec. Slovenski kmetje! „Štajerc“ je vaš pravi prijatelj, kajti on vam daje odkritosrečna navodila. Ako vas ljubi kmetje hoče kdo k pravdam napeljati, spodite ga ven. Ako pa imate sami veselje do pravi, rajši pojdite v krčmo, pa rajši tisti denar zapijte, ker boljši je pijan, kakor pa bolan in lačen biti.

(Giftna krota) dal je ime v Celji izhajajoči časopis „Domovina“ našemu listu „Štajercu.“ Po pravici pa je le „Domovina“ že čisto giftna, ker je nikdo ne mara, in le našega „Štajerca“ rajši prebira kakor pa tisti dragi časopis: „cvet celjskih advokatskih piscev.“ Ne jezi se ljuba „Domovina“, ampak poboljšaj se. Ako boš manj ogovarjala in ščuvala, in več za kmečki blagor stori'a, te bojo tudi kmetje rajši brali. Lepota tvoje pisave ti ne pomaga nič, ako same surovosti govoriš. Za naprej te pa lepo prosimo, da nam nikar ne zameri ako se na tvoje budalosti več ozirali ne bomo.

(Sv. Trojica v Slov. goricah.) 19. julija ob treh popoldan spremili so k večnemu počitku pri Baden-u ponesrečenega c. in kr. žandarmerijskega postajavodjo gospoda Štefana Cinglak-a. Pridružili so se sprevodu razen sorodnikov gospodje: c. in kr. žandarmerijski ritmojster Cora iz Maribora, c. kr. sodni pristav dr. Rostock, kanclista Ureg in Negovetič, c. kr. davčni kontrolor Krajnc, učitelji, c. in kr. finančna straža iz Sv. Lenarta pod poveljstvom načelnika gospoda Karla Steinbauer-ja, občinski predstojniki z okolice in drugi. Osemindvajset tovarišev pod vodstvom c. in kr. žandarmerijskega stražmojstra Hahne-ja bili so mu kot častno spremstvo. Gospod Štefan Cinglak, ki se je na tako tragičen način od nas poslovil, bil je v obče priljubljen, in šele 32 let star. Od

16. marca t. l. imel je čast našo žandarmerijsko postajo voditi.

(Iz ljutomerske okolice.) Gospod župnik, kaplan in eden njihov pristaš so se nekemu krčmarju zagrozili, da ako bo on še nadalje naročnik „Štajerca“, da se ne bojo samo oni njegove krčme izogibali, ampak tudi druge goste odgovarjali. Krčmar pa jim da ta-le pravi odgovor: „Štajerca“ nisem jaz za sebe naročil, pač pa za kmete, ki ga brati želijo. In, ako ga jaz ne bom imel, se bojo pa kmetje sami naročili, in tako se bo ta list še bolj razširil. Tako krčmar. — Ako pa te osebe s svojim maščevanjem utihnile ne bojo, jih bo „Štajerc“ po imenih razglasil, da bodo kmetje svoje kmečke neprijatelje tudi poznali.

(Ptuj, 19. julija. Poročilo sejma.) 18. julija se je prigralo: 76 konjev, 259 volov, 190 krav, 418 drobnice in 101 svinj. Živina je bila večidel štajerskega plemena. Cene so bile zmerne in kakovosti primerne. Kupčija se je razvila prav živahno, in so se večje pošiljatve za Gradec, Ščavnico, Vel. Florjan, Lipnico, Trst, Polo in Sarajevo nakupile. — Prihodni živinski sejem se bode s Osvaldskim sejmom t. j. na 6. avgusta t. l. v enem veršil in za tega delj odpade na prvo sredo, t. j. 1. avgusta živinski sejem. Prihodni svinjski sejem bode na 25. julija t. l. Perotnine se je v petek na 20. julija t. l. okoli 700 komadov prineslo in do zadnega prodalo. Perotninski sejem pade na vsako sredo in vsaki petek.

(Sestanek ognjegascsev v Vel. Nedelji.) 17. junija bil je v Veliki Nedelji prvi letošnji ptujskega okraja ognjegaški shod, in so od sedmih prostovoljnih ognjegaških društev prišla sledeča: ptujsko, ormoško in ljutomersko. Da niso tudi iz Središča prišli, so se opravičili, sv. lenarški in sv. trojiški pa se niso. Ob 1/4 uri popoldne so se pod poveljstvom načelnika J. Flucherja in načelnika namestniku J. Meškota pričele učne in gledne vaje. Vse vaje bile so prav dobro izpeljane, in dokazalo se je kaj da tudi mala moč zmore. Posebno zanimivo je bilo videti, ko so na povelje načelnika v par minutah vse priprave v redu imeli in že dve s slamo krite hiše z vodo škropili, dasiravno so mogli v to svrhu dolge prtene cevi od daleč napeljavati. Po vaji je sledila seja, pri kateri so se vsi načelniki za tako izvrstne vaje toplo zahvalili. Tudi Vi, Vel. Nedeljčani ste žiher na tako svojo požarno društvo ponosni.

(Roparski umor 84letne starke.) V Razvanju (Rosswein) pri Mariboru zgodil se je v soboto popoldne grozen roparski umor. Neka zver v človeški podobi predrla je z ostrim jeklom ubogi slabotni starki srce. Na poti med Razvanjem in Sv. Bolfenkom stoji samotna koča. Tukaj je zidar Franc Predan kupil en oral zemljišča, postavil si kočico in s svojo materjo ubožno živel. Ko je v soboto po težkem delu se vrnil domov, našel je svojo mater v krvi, trdo in mrtvo v postelji ležati. Ker je morilec starki nož skozi rebra srce predrl, je najbrž že v 15 minutah umrla. Ne zadosti, da je ropar starki že srce predrl, ji je nož še dvakrat v tilnik zasadil. Poropal je 21 gld. gotovine, 1 sukno, 1 hlače, 1 lajbič in en par še skoraj novih čevljev. Najbrže je starka imela še posebej par goldinarjev, ki jih je vedno seboj nosila. Morilec se je po umoru najbrže proti mestu podal, ker so se pri vojaškem strelišču hlače našle, ki bodejo najbrž lastnina Franc Predan-a. Zločina sumljiv je 30—40 let star možak, srednje postave v rujavi obleki in z rudečkastimi brkami.

Pekarija na deželi

blizu Celja z dobrim prometom,

je z, ali brez zemljišča po ceni za prodati.

Več pove iz prijaznosti gospod

Johann Straschek v Celji, glavni trg šte. 4.

Jos. Pallos v Celji

ima

400 hektolitrov jabelčnika

iz leta 1897. 100 litrov za ceno po

 24 kron

za prodati — Naročila določijo se naj na Jos.
Pallos v Celji.

Celje Alois Walland Celje

trgovino špecerijskega blaga na debelo in drobno.

Zaloga parne moke

firme C. Scherbaum & Söhne v Mariboru po najnižji ceni,
v Celji poštne prosto.

Razpošiljatev kave po 5 kil franko na vsako poštno postajo, po nižji
ceni kakor v Trstu.

Brata Slawitsch

v Ptuj priporočata

Singer A } šivalne stroje, „Hove C“ za črevlarje
" Medium } in krojače,
" Titania }
„Ringschiffchen“, šivalne stroje za črevlarje in krojače,
Cylinder Elastik za črevlarje, „Styria“-bicikelne.
Zaloga vsakoršnih delov za bicikelne in stroje.
Vsak naj zahteva cenilnik (Preisliste.)

En priden kravar

se sprejme v službo, kje, se zve pri gosp.

Karl-nu Sima na Bregu
pri Ptuj.

Bratov Uray

v Radgoni

trgovina

priporoča svojo veliko zalogo

kovanega železa, pleha, drotnatih žebeljev,
mlatilnih mašin „Göplne“,

mašine za slamo rezati, vinske preše,
prešne vretene (sveče), traverse, železniške
šije, šivalne mašine, grobne križe, kakor
tudi cement po nizkih cenah.

Med. univ. Dr. Jos. Kuras

ordinar skupnega špitala

v Radgoni, glavni trg 133,

ženski zdravnik, porodni pomočnik in bivši
ranocelniški slušatelj

ordinira { dopoldne od 9 do 12 ure,
popoldne od 2 do 3 ure.

Kobila za plemen,

brez pogreška, 8 let stara, 15 $\frac{1}{2}$ pesti visoka, k
vožnji in k jahanjem rabna, je za prodati ali se
zamenja.

Vprašanje pri **Karl Kratzer v Ptuj.**

Med. univ. Dr. ERNST TREITL,

zdravnik v skupnem špitalu

v Ptuj.

Zobozdravnik, piplje zobe brez bolečin,
plombira za 1 gld. in višje, stavi umetne
zobe, tudi krone, mostke in cele čeljusti.

Johann Kramberger,

poprej J. Deller v Radgoni, glavni trg, k „zlati kugli“
priporoča svojo bogato sortirano zalogo špecerijskega, materialnega in
barvarskega blaga.

Velika zaloga Judendorfer, romanskega in portlantovega cementa.

C. kr. prodaja pulfra, velika zaloga kapselnov in patronskih ročkov
vsake velikosti.

Dobro in vredno se kupuje pri

Francu Wegschaider-ju

v Radgoni

največa zaloga robe za obleke, židanih robcev, barhentov,
perilne robe, platna, postelne robe, gradl za žimnice (ma-
drace), štofe za gospode, čaj za hlače i. t. d.

Posebno se opozarja na velik izbor najnovejše robe za
ženske obleke in židanih robcev, kakor na glasovito zalogo
cvirnatnega platna in cvirncajga.

V podružnici (Filiale)

je velika zaloga vseh sort otročjih vozov.

Kopališče v Ptuj.

Vsak dan dobe se kopele v banjah, pršilne in mrzle kopele in vsaki torek, četrtek in soboto od 1 do 2 ure popoldne **soparne kopele**, ki posebno pomagajo zoper trganje po udih in kosteh.

JOS. KASIMIR v Ptuj, florijanski trg.

Trgovina specerijskega in vsakovrstnega blaga, zaloga piva „Reininghaus“, zastop zavarovalnega društva proti ognju in zavarovanjem življenja „Generali“ ustanovljeno leta 1876, — priporoča najmočnejši **špirit** za jesih, **žganja** rijs, najboljše **olje**, **cement**, **karbolineum**, **žgano smolo**, suhe in oljnate **barbe**, **povlak** (firnajs) **galico**, **rafija**, **žveplo**, **gumi** za cepljenje, **apno** za klajo (futterkalk.) **Grenka sol**. Živinske in druge **kortače**, **papir** za muhe i. t. d. — in druge reči po najnižji ceni.

GEORG STELZER,

tapetar in dekorater v PTUJU, gospodska ulica 12, priporoča svojo zalogo izgotovljenega **tapetarskega blaga**, vsakovrstne **madrace**, **počivalnice** ali **divane** itd. po najnižji ceni; gospodje župniki dobe posebni rabat.

JOSEF GSPALTL.

zlatar, srebrar in optiker v Ptuj, crkvena ulica št. 6, priporoča svojo zalogo najnovejših, najpripravnějšíh in solidnih **žlanih kamenov**, **zlatnine**, **srebernine** itd., potem tudi svojo veliko zalogo **zlatih**, **srebernih**, **tula-** in **nikelnastih ur**. Za vsako uro se več let jamči. **Staro lepoto** in **dragotijo** kupuje po najvišji ceni, ali jih pa tudi **zamenja** za drugo robo.

Usakovrstna popravila se sprijemajo in vsakemu v zadovoljnost, dobro in po nizki ceni izdelujejo.

Josef Kollenz v Ptuj

priporoča svojo

steklarsko in porcelanstvo blago

posebno **mednike** (sodčki za med), **steklenice** (flaše) za jesih in slatino, **šipe** za okna.

Velika izbira **posode** za gostilne, **okvire** za podobe, **pozlačenje okvirov** in **vsakoršnih lesenih in kovinskih reči**.

S. Friedrich v Ptuj,

poštna ulica št. 4, blizu posojilnice

kupnje **kosti**, **cape**, staro **železo**, vsakovrstne **kože** in **žito**, vsakoršni **fižol**, **veštajn** (vinski kamen), kakor tudi **kovinske odpadke** po najvišji ceni.

V Teržici pri Jurovci

dobé se na

Ružičkovi žagi

vedno po najnižji ceni:

drva za kurjavo in sicer:

orehovi odpadki, žagovina in drevesna škorja za vinogradski kompost.

On pa tudi kupuje vsakovrstne panje in les za sodarje

v Ptuj, kakor tudi na žagi.

Braton Slawitsch

trgovačka podružnica

v Ptuj — Wagplatz

priporoča svojo obilno zalogo **specerijske**, **roko-delne** (manufakturne), **Norimberške lepotočne** in **drobne robe**.

Tam se dobiva tudi pravo **domačo platno** za rjuhe in obleko po najnižji ceni.

Karl Ackermann,

urar

v PTUJU, glavni trg,

v gledališkem poslopiju

ima veliko zalogo

ur, zlatih in srebernih reči.

Ženitbene prstane vsake velikosti.

Vsakovrstna popravila, kakor tudi popravila godbenih avtomatov, izdeluje vestno, hitro, po najnižji ceni in proti jamstvu.

Ustanovljeno leta 1842.

V. Schulfink,

trgovina s specerijskim blagom

v PTUJU, glavni trg

priporoča iz svoje velike zaloge **sladkor**, **kavo**, **riž**, **moko**, **južno sadje**, **olje**, **jesih** itd.

Gumi za cepljenje, najboljše **žveplo**, **bakreno galico** in **rafijo** po najnižji ceni.

Agentura c. kr. priv. zavarovalne družbe „oesterr. Phönix.“

R. Makotter v Mariboru

koroška ulica števil. 17 in 24.

Prva štajerska trgovina žimnic (Drahtmatratzen) in pohištva (Möbel)

priporoča vsakovrstno **pohištvo**, medleno, politirano in lakirano, **železne postelje**, lepe **otročje postelje** z omrežjem, tapetovano **kostne postelje**, vsakršne **tepihe** (preproge) **žimnice** (madroce) iz konjske dlake, morske trave in **Afrique-žimnice**, **ogledala** vsake velikosti, žimnice, — lastni izdelki — in drugo posteljnino.

Vse blago le najboljše kakovosti in po najnižji ceni.

Meščanska parna žaga in mizarstvo.

Na novem lantnem trgu (Lendplatz) v Ptuj
zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je nova
parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj raz-
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spa-
hati i. t. d.

Vstreže se po vsem najhitreje in po najnižji ceni.

Seiger-jeva

trgovina z knjigami in pisalnimi potrebščinami

v Celju, glavni trg 2,

priporoča svojo največjo zalogo molitvenih in šolskih knjig
in ljudskih (narodnih) spisov.

Rudolf Tabor v Celji

Glavni trg 14

Gospodska ulica 5

priporoča svojo obilno zalogo **izgotovljene obleke** za
gospode, kmete in fante (otroke) po najnižji ceni.

H. Prettner prej J. Weiner

v Celji, glavni trg. števil. 18.

Zaloga **steklenega, porcelanastega, kamenitnega blaga**
in majolik.

Prevzem posteklenja pri stavbah in vsakršnih
popravil.

Stavbene šine

dopošilja ročno iz svoje zaloge

Joh. Radakovits,

trgovina z železom v Celji.

Tiskarna

W. Blanke, Ptuj,

glavni trg 6,

uredjena z motori, najnovejšimi stroji in modernimi pis-
menkami (črkami)

prevzame vsakršna tiskovna dela,

kakor: poslovne liste, račune, pobotnice, fakture, tabele,
okrožnice, prospekte, cenilnike, nadpisne liste, nadpise na
listih, povabila, pesmi, programe, vizitnice, plesni red, šta-
tute (pravilo), tarife za jedila in pijačo, zaročne in ženit-
bene liste, oglase (plakate), smrtne oglase, letna poročila
itd. Prevzame se tudi natis brošur in spisov (knjig.)

Lastne knjigoveštvo.

Velika zaloga dvojezičnih tiskovin za cerkvene, občinske
in šolske urade itd. itd.

Jos. Pallos v Celji,

veletrgovina z vinom

priporoča

rudečo vino l. 1899

100 litrov po 30 kron,

belo vino l. 1899

100 litrov po 36—40 kron iz svojih vinskih
kletov.

Opekarnica v Celji

W. LINDAUER & F. WEHRHAN,

parna opekarska peč izdeluje:

„Form-Keil-Steine „Verblender“ in naj-
boljšo **zidarsko opeko**; posebno otlo
„Strangfalz“ opeko.

Brzjavni naslov:

Ziegelwerk Cilli (opekarnica v Celji.)

Razglas.

Letni, mesečni in tedenski sejmi v Ptuj 1900.

 Letni sejmi:

(Kramarski, živinski in lesni sejmi)

5. dne avgusta in 25. dne novembra.

 Konjski in goveji sejmi:

Vsako **prvo** in **tretjo sredo** v mesecu, izvzemši prvo sredo avgusta meseca in tretjo sredo novembra mesca, in sicer zaradi tega, ker se vrše v dotičnih tednih zgoraj navedeni letni sejmi. — Po tem takem vršita se v mestu Ptuj **vsaki mesec dva goveja in konjska sejma.**

 Svinjski sejmi:

Vsako **sredo**. Ako je v sredo praznik ali letni sejem, tedaj dan popreje.

 Tedenski sejmi:

Vsako **sredo** in vsak **petek**, posebno za meso, slanino (špeh) in perotnino.

Ob zgoraj navedenih dneh prodajajo se na trgu ob ledji (Lend) velike množine stavbenega tesarskega lesa, krajnikov, letev (lat) trsnega kolja i. t. d.

Župan:

Mestni urad v Ptuj.

J. Ornig.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena
leta

1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure

za poslovanje s
strankami ob de-
lavnih od
8—12 ure.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Lekarna pri zamorcu v Radgoni

priporoča slednje zdravila:

Za giht in rematizem (trganje po udih in vranjenju) 1 flaška 50 kr. ali 1 krono.

Kričistilen čaj, 1 zvezek 30 kr. ali 60 vin.

Krofgeist, 1 glažek 20 kr., ali 40 vin.

Mazilo za krof, 1 tigele 20 kr. ali 40 vin., posebno dobro sredstvo za krofe in debeli vrat.

Prah proti bledenici, 1 škatelca 20 kr. ali 40 vin.

Prah proti potnim nogam, 1 škatlica 40 kr., ali 80 vin.

Prah proti kašlju, 1 škatlica 20 kr., ali 40 vin.

Fina ribja mast, 1 flaša 60 kr., ali 1 K 20 h.

Kolodium za kurja očesa, flaša 35 kr. ali 70 h.

Pflaster proti kurjem očesom, 1 škatlica 30 kr., ali 60 vin., prav izvrstno sredstvo za kurja očesa z debelo kožo.

Balsam proti ozeblini, 1 flaška 25 kr., ali 50 vin.

Konjski prah, izvrstno za goltanec 25 kr., ali 50 vin.

Mlečni prah za pomnoženje in poboljšanje mleka 20 kr., ali 40 vin.

Svinjski prah proti perečem ognju in črnmici 30 kr. ali 60 vin.

Homejopatične kaplice za svinje proti črnmici 25 kr. ali 50 vin.

Celtne proti glistam, izvrstno sredstvo za velike in male 1 škatlica 25 kr. ali 50 vin., kakor vse sorte domače in vnanje specialitete.

Razpošilja po pošti dvakrat na dan.

Maks Leyrer, lekarnar v Radgoni.

Lekarna pri zamorcu v Radgoni razpošilja po pošti dvakrat na dan.

Traun & Stiger

v Celji.

Trgovina z špecarijskim, kolonjalnim blagom, sladčicam (delikatese) in mineralno vodo na debelo in drobno.

G. SCHMIDL -novi

nasledniki v Celji

Rotovška ulica I „zum Bischof“ Glavni trg 20
trgovina z suknenim, rokotvornim, platnenim, drobnim, tkanim in novošegnim blagom.

Največja in najstarejša zaloga

šivalnih strojev in bicikelnov.

Obrazci se brezplačno dopošiljajo in vsem zunajnim naročilam najhitreje in po vsem vstreže.

Naznanilo.

Ker 26. avgust ravno na nedeljo pade, se bode

2. veliki živinski letni sejm

na Bregu pri Ptuj

v ponedeljek dne 27. avgusta t.l.

vršil.

Občinski urad.

Med. univ.
Dr. Mezler, pl. Andelberg,

ordinar skupnega špitala v Ptuj,

je svojo dosedajšno stanovanje premenil in
ordinira sedaj na

florjanovem trgu št. 5,

(Ferschisches Haus.)

Živinski in letni sejmi v Slovenski Bistrici 1900—1901.

Dne 24. februarja; na dan Marije device 7 žalosti;
dne 4. maja; dne 4. junija; dne 25. julija; dne
24. avgusta; dne 24. septembra; dne 28. oktobra
in dne 23. novembra.

Ob teh dnevih vršijo se razun

kramarskih in živinskih sejmov,
ob enem tudi

konjski sejmi

s prav živahno kupčijo. Te sejme obiskujejo razun domačih, v obilnem številu tudi tuji, da celó inozemski kupci.

Umetni mlin,

kateri na teden vagon žita zmelje, in vodna žaga za deske s trajno vodno močjo in poslopjem vred, oziroma tudi do 20 jorov zemljišča, je po ceni prodati. — Več pove iz prijaznosti gospod

Johann Strascšek v Celji, glavni trg šte. 4.

Obleke za gospode in dečke

po meri, najnovejši modi, in nizki ceni izdeluje solidno

A. Masten v Ptuj.

Tam so tudi na ogled vzorci najnovejših in trpežnih štofov.

Dobra naravna vina

iz lastnih goric: Brezovca, Repiča, Gruškovja in Otem-a
iz let: 1868, 1885, 1890, 1894, 1896, 1897 in 1899, prodaja na debelo in po nizki ceni

Ignac Leskoschegg v Ptuj.

Letni in živinski sejmi

v Brežicah ob Savi.

Dne 14. februarja; v ponedeljek po sv. Florjanu; 13. junija; 10. avgusta; 6. novembra in v soboto pred Božičem.

Ako pade na katerega teh dnevorov praznik, vrši se sejem en dan poprej. Razen teh sejmov vršijo se še vsako soboto v tednu svinjski, in vsako sredo in soboto tedenski sejmi z živahno kupčijo od strani kupcev in prodajalcev.

Išče se:

trezen in pošten

fant

za vožnjo pive.

Maks Strasschill, Ptuj.

Hranilno

in

posojilno društvo
(Spar- u. Vorschussverein)

v Celji,

glavni trg šte. 2,

prvo nadstropje,

posojuje proti 5 $\frac{1}{2}$, in obrestuje hranilne vloge s 4 $\frac{1}{2}$ odstotnimi obresti.

Pozor!

M. Wegschaider'jeva

trgovina z modnim, manufakturnim in drobnim blagom

v Ptuj

bode počenši

s 1. avgustom t. l.

prodajati začela vse

letno blago po jako znižanih cenah;

ostanke pa še posebno pod ceno.

Zaloga oblek za gospode.

Em. Müller v Mariboru

priporoča prav fine izdelke gotovih oblek za moške; kakor tudi veliko zalogo finih štofov, domačih in vnanjih fabrik za narejanje oblek po meri.

Proda se:

1 lep petrolejski svetilnik (luster) z dvema svetilnicama;

2 štelazi za prodajalno in en otročji voziček pri

JOS. GSPALTL-nu,

zlatar, srebrar in optikerju, ter založniku ur v PTUJU.

Vojska na Kineškem.

Najnovejša poročila naznanjajo, da se je v Kini kri grozno prelivala. Poslaništva evropskih vlad v glavnem kineškem mestu bila so oblegana, in so se skozi 4 tedne hrabro branila, misleč da jim kdo pomoč pošlje. Oblegovalci so z močnim streljanjem zid predrli. Vnel se je grozen boj, in še le ko je poslaništvom streliva zmanjkalo, so se zamogli jih Kinezi polastiti in vse pomoriti. Ta žalostna osoda zadela je tudi njih žene in otroke. Govori se, da so ob tem času 800—1000 tujcev pomorili. Po vsem Kineškem semoritev kar po cerkvah oznanja. V kraju Makden so škofa Gulona več jezuitov in misijonskih sester pomorili. En ukaz, od cesarja in cesarice podpisan, zapoveduje vsem podkraljem vse tujce z ognjem in mečem pokončati. Vstaši, ki se imenujejo Bokserji so bajé pobili 12 milijonov ljudi, ki bojo tudi z njimi držali. Kakor druge države, tako je tudi Avstrija bojne ladje pošlala.

Vojska, ki bo šla iz Evrope v Kino rojake reševati, bode šele komaj v jeseni tje prišla; in kaj se med tem časom vse lahko zgodi, to je v božjih rokah. Dosedaj so združeni evropejski vojaki zamogli samo mesto Tientsin zavzeti, dočim so 13. t. m. od Kinezov nazaj vrženi bili. Pozneje so: ruski, nemški in francoski vojaki zopet Kineze prijeli, jim 2 kانونa vzeli, in dva magacina razstrelili. O ravno tistem času so pa Kineze od druge strani, Angleži, Japonci in Francozi in 15 Avstrijancev zgrabili, a vendar do zmage niso prišli, ker so se Kinezi trdo- vrtno branili.

Evropejci so pri tem zgubili blizu 800 mož. Drugo jutro so Japonci razstrelili vrata in vdrl v mesto. Sledili so jim brez odpora drugi Evropejski oddelki. Vseh Evropskih vojakov je stalo na bojišču 8000. Japonci imeli so največjo zgubo; Angleži so zgubili 20 mrtvih in 93 ranjencev.

Kinezi postali so jako zviti, in razširjajo po svetu vesti, da so razen nemškega poslanika še vsi živi, in da se nahajajo pod varstvom kineškega cesarja.

Ta vest pa ne mora biti resnična, ker potrjuje se od druge strani, da Kinezi niso le samo Evropejce poklali, ampak tudi lastne kineške kristjane pomorili, katerih je tam čez 40.000 bilo.

Vojska v južni Afriki.

Angleži so bili zopet tepeni. Angleški maršal počaka od 12. t. m. domov tako-le: Buri so nas vče-

raj zopet prav krepko zgrabili in moram žal naznati, da se je jim posrečilo kraj Nitralsnek zavzeti, kateri je obstal iz enega švadrona strelcev in enega švadrona infanterije. Buri so nas napadli prav zgodaj z morilnim streljanjem; kavalerija in 90 angleških infanteristov so Buri vjeli, drugi so pa padli. Ob enem zajeli so buri dva kanona. Ob istem času bili so Angleži tudi pri Derdeportu tepeni, zgubili veliko ljudi, ker so prihajajoče Bure za svoje vojake imeli, in se tako zmotili. 300.000 angleških vojakov je sedaj v južni Afriki, vojska trpi že 9 mescev, in 70 tisoč Angležov je pobitih in vjetih, Buri pa le še niso premagani.

Zaroka srbskega kralja Aleksandra.

Kralj Aleksander zaročil se je z dvorno damo svoje matere, vdovo Drago Mašin. Nevesta je stara 39 let, ženin pa 24. Oče Aleksandra, razkralj Milan, kateri je zaradi tega na svojega sina jako srdit, odložil je nadpoveljstvo srbske armade. Ko bi tega potepuha tudi res več na Srbsko ne bilo, bi se Srbom častitati smelo. Ker se Aleksander boji, da bi oče Milan njegovi nevesti kaj žalega prizadel, dal je stanovanje svoje zaročenke z vojniki zavarovati.

Odpis zemljiške štibre po nevihtah.

(Kmetom na opazovanje in shranitev priporočano.)

Po § 11 postave z dne 12. julija 1896 (dr. p. l. št. 118) je vsaka škoda pri pridelkih na polju za katero se na podlagi § 1. te postave odpis štibre zahtevati zamore, je od posestnika poškodovanih parcel ali od taistega pooblaščenca štiberski oblasti prvi inštanci (okrajno glavarstvo, štibersko upraviteljstvo, štiberska krajevna komisija) naznaniti. Ta ovadba je v teku 8. dnij po zvedbi takih poškodb storiti, ker drugače pravica za odpis zemljiške štibre ugasne.

Pri pismenih ovadbah se dnevi zamude po pošti ne jemljejo v poštev. Pa tudi mora več posestnikov skupno ovadbo o takih škodah napraviti. (Večkrat se ovadbe o takih škodah od občinskega predstojništva v imenu cele občine s prilogo popisa vpošljejo, kar je tudi prav praktično.)

Da se ima škoda v osmih dnevih po prihodu nevihte — kako se kmetje v mes podučje — naznaniti, v postavi ni pokazano in je med tem podukom in po besedah postave velik razloček v prid tistim, katerim ni mogoče kmalu po prigodbi zadosti škodo pregledati. Tudi se včasih ne da narejena škoda naenkrat popolnoma spoznati, temveč še le po več tednih. Postava je po besedi in pomeni toraj za poljedelca ugodnejša kakor oddaljeni poduki, ker po postavi se more škoda tudi še le pri prihodu komisarja, kateri isto popisuje, naznaniti, če se je ista tačasno zapazila ali tudi takrat spoznati zamore. Zmiraj pa je najboljšje, če se škoda v teku prvih 8 dnij zapaziti in naznaniti zamore.

Večkrat se primeri, da njim pridejo naznanila, od katerih kmet druga nima, kakor zamudo zlatega časa. V marsikaterih dogodkih je zopet odpis štibre tako mali, da se trud ne splača, da je tisto naznanil, kaj ima kmet za en dobiček, če je on celi dragi dan zraven komisije lazil in mu bojo potem 10 ali 30 kr., večkrat tudi samo 1 kr. reci: eden kraicar (2 helerja) od štibre

odpisani? Ali kaj je cela občina dosegla, če so ji vsem poškojenim kmetom skupno 2 do 4 krone — ali še manj — štibre odpisali, pri tem ko stroški komisarja, kateri pride škodo popisavat — 20 do 30 kron — mogoče tudi več — znašajo! Plača za pot komisarja gre sicer iz državne kase, katero pa vseh štibro-nosec občutiti mora.

Če bi bili kmetje v tej reči boljše podučeni, bi predvidne brezkoristne naznanila o takih škodah izostale.

In taki poduk naj kmetje za naprej v sledečem imajo:

A. Po § 2 odstavka 1. omenjene postave stori se še le tedaj odpis štibre pri parcelah v meri do 4 hektarov (7 johov) če je skoz točo, vodo, ogenj, poljske miši, trtne uši najmanj četrt pridelkov vničenih. Pri parcelah v velikosti nad 4 hektare (7 johov) mora pa najmanj 1 hektar (ali okoli $1\frac{3}{4}$ joha) vničeno biti, to je, cela škoda mora najmanj od pridelkov vsega površja 1 hektar iste parcele skupaj znašati, če se hoče odpis štibre doseči.

B. Poškodbe skoz druge neodvračljive prigodke, to je suša, mokrota, zima, mraz, škodljive živali, arja, peronospora, oidium, žitni smetljaj, vsake sorte (vrhovne smeti, smrdljive smeti, umazanec,) ružiček, žitno poleganje more se odpis štibre od parcel najmanjše mere (kakor pri toči i. t. d.) le tedaj doseči, če škoda več kakor $\frac{1}{4}$ del od vsega pridelka na polju v eni štiberski občini ležeče posesti, štibroplačevalca znaša, naj si bo polje z eno, dvema ali mešanimi letnami posejano.

Kjer se dve letne v letu dobijo, računi se za prvo nasetev $\frac{2}{3}$ (dve tretjine), tretja nasetev $\frac{1}{3}$. Ena sama nasetev velja $\frac{1}{4}$.

Pri zmešanih kulturah računi se kot glavni pridelek $\frac{2}{3}$, kot stranski pridelek $\frac{1}{3}$, kar je posebno pri sadnih vrtih (ali travnikih z sadnim drevjem) opazovati. Tukaj je dohodkom prilično, sadje kot glavni in trava kot stranski pridelek.

Pri travnikih z sadnim drevjem (oziroma pri novo nasajenih sadnih vrtih) je kot glavni pridelek travni dobiček, in sadje kot stranski pridelek v pošteve jemati. V takih dogodkih se pri poškodovanju travnikov računi trava z $\frac{2}{3}$ in sadje z $\frac{1}{3}$ škodne mere.

(Konec sledi.)

Gospodarske stvari.

(O zatiranju deteljne predenice. Robert Rossi v Veroni je nedavno spravil v trgovino sredstvo v zatiranje deteljne predenice. Obstoja iz železne galice, ki je na zraku razpadla, in male primesi naftalina. Navodilo za porabo svetuje, naj se ona mesta, kjer se je prikazala predenica, do dva prsta visoko nad zemljo pokosijo. Uničevalno sredstvo (Polvere Anticucuta) naj se ob dnevih, kedar je obilo rose, z gostim sitom na pokošena mesta naštupa. Kakor pa poroča časopis „Tiroler Landwirthschaftl. Blätter“, je uspeh Rossi-jevega sredstva zelo negotov, ne oziraje se na to, da je cena tistega neprimerno visoka. Kilogram tega praška stane 30 kr., dočim se dobi železna galica po 8 kr. Pri poskusih, ki so jih svoječasno narejali na deželni učni zavod pri sv. Mihehu v zatiranju predenice po deteljiščih, ni bilo mogoče deteljne predenice same zatreti: vsa sredstva,

ki so bila uspešna proti predenici, pokončala so z jedno tudi deteljo. Slabejše raztopine železne galice (do petprocentne, niso ugonobile predenice, močnejše raztopine poškodovale so tudi deteljo.

(Flajšter ali tla za konjske štante.) Najbolj flajšter za konjske štale je drobní pesk, katerega su debelo nasuti, poprej pa kakih 70 cm. globoko sk pati in vrh peska potem z steljo nastlati; pesek se enkrat v letu, navadno v spomladi pograbi kateri najboljši gnoj prinese. Na teh peskovih tla stojijo konji prav na mehke in hladnem; kopita, ki in kosti se tudi izvrstno ohranijo. Ležišče je na tak tleh za konje prava dobrota in tudi stari konji se takem tlu lažje vstajajo kakor na lesenem ali gladkem kamenitem flajštru. Če se pesek večkrat pregrabi in semtertja kaka fura frišnega na površ razgliha, ostane zrak v štali čist, ker se ščavnica razceja, temuč se scedi v dnu. Vrednost takih peskov tla je razvidna; pa tudi v zimskem času prihrani posestnik veliko na kovanju, ker se grifi na podkovan ne obnucajo; kajti v tem času se večkrat pripe da konji po 16 do 18 ur na dan v štali stojijo.

(Čebele roparice.) Proti koncu čebelne panj prikažejo se večkrat tako zvane čebelne roparice. Splošno je mnenje, da so roparice posebna vrsta čebel, ali pa, da marsikateri čebelarji s pokladanjem žganja pripravijo svoje čebele k ropanju. Pregovor: „Priložnost napravi tata“ ima svojo veljavo ne samo ljudem, ampak tudi pri čebelah. Kjer se jim nudi priložnost, med ugrabiti, ugrabijo ga tudi. Čebelar mora gledati, da čebele take priložnosti ne zadobé. Nikoli ne smejo pri čebeljaku ležati prazne voščine, nikoli se ne sme tam puščati med. Duh voska in medu pribavi čebele — domače in tuje, ki pri panjih v koših vse natanko preiščejo, da bi prišle do medu. Čebelar naj pri svojih panjovih ne trpi druge odprtosti kakor žrelo ali letalnico. Vsaka luknjica, vsaka polica in špranja se mora skrbno zamašiti in zamazati. Najbolj vrstna maža je ilovica, pomešana s frišnim kravjekom ali pa slednji sam. Tudi žrela sama, ki so tako velika, da se more z roko seči vanje, privabijo roparice. Žrela naj bi bilo le tako visoko, da se s prstom ne more notri, in le tako dolgo, kakor mezinec. Napadejo roparice vselej le slabe in brezmatične panjove. V panjovih s premakljivimi satniki se je lahko prepričati, ali je čebelno ljudstvo brez matice ali ne. Težje je to pri slamnatih uljih ali trdnih panjovih. Ob prav hladnih dneh se lahko o tem prepričamo, če ima ljudstvo matico ali ne. Spodnje konce voščine stisnimo skupaj, ko smo koš nekoliko privzdignili, in panj spodaj odprli. Ako se beli vosek zdrobi, tedaj panj navadno brez matice. Brezmatičnega panja ne trpimo v čebelnjaku, izpodrežimo ga popolnoma in stresimo čebele pred čebelnjak; te zletijo potem na druge panjove. To delo se najbolje opravi koncem junija ali v začetku avgusta. Ako se navzlic temu roparice katerega panja lotijo, tedaj postavimo orop panj za več dni v klet. Roparice se pozgubijo, ali nimajo več kaj ugrabiti. Zastrupljanje roparic je vsakem slučaju kaznivo, ker se po ostrupljenem medu tudi ljudje morejo zastrupiti. Ako hočemo pozvati, iz katerega panja hodijo čebele ropat, potrosimo roparico z moko in opazujemo potem posamezne panjove.